

Kristoffer Marqvard Klausens tale i Folketinget

Taler

Kristoffer Marqvard Klausen
Medlem af Socialdemokratiets
hovedbestyrelse

Dato

10. oktober 1901

Sted

Christiansborg

Det forekommer mig ikke, at der har været nogen Anledning til den foreslaaede Adresse og dermed følgende Adressedebat. At det ny Ministerium staar som et virkeligt og sandt Udtryk for det danske Folks flertal og ligeledes for det store Flertal her i Salen, er en Kendsgerning, som alle maa anerkende. Derfor synes jeg ikke, at der var Grund til her paa denne højtidelige Maade at give sin Tilslutning til Kende over for Ministeriet og Kongen. Men da det nu er sket, og da det er Flertallet, der raader for, hvad der skal gøres her i Tinget, skal jeg ogsaa paa mit Partis Vegne udtale min Tilslutning til Beslutningens Realitet, om jeg end synes, at dens Ordlyd er noget højtravende, men Formen har jo ikke noget videre at sige; det, det kommer an paa, er Realiteten. Jeg vil benytte Lejligheden til at byde det ny Ministerium Velkommen. Den Glæde, som hilste det ny Ministerium, da det blev udnævnt, deles ogsaa i fuldt Maal og af et oprigtigt og ærligt Sind af Socialdemokraterne. Vi have sikkert ogsaa Ret til at glæde os derover, fordi vi lige saa fuldt som Venstre have taget Del i Kampen for at komme bort fra det Regeringssystem, vi havde, og faa Mænd i Spidsen for Landets Styrelse, som vare i Besiddelse af Befolkningens Tillid. Jeg tror at turde udtale, at vi i de mange og lange Kampaar have staaet tappert paa Venstres Side og taget Del i Kampen der, hvor den var haardest. Ligesom Venstre drev Højre ud af Landdistrikterne, have vi efter bedste Evne og af god Villie gjort vort til, at Højre blev fortrængt fra de store Byer her i Landet. Derfor mener jeg, som sagt, vi have Ret til at glæde os over det ny Ministerium, og blandt andet føler jeg Grund til at udtale denne Glæde, fordi jeg mener, at vi efter det ny Ministeriums Udnævnelse kunne arbejde under ganske anderledes trygge Forhold end tidligere. I tidligere Tider maatte vi have hele vor Opmærksomhed henvendt paa vor Forfatning og Hævdelsen af vor Grundlov. Jeg tænker nu, at vi kunne lade Forfatningen og Grundloven hvile, fordi de sikkert befinde sig i gode Hænder og aldrig under dette Ministerium ville blive Genstand for de

voldelige Overgreb, som de have været Genstand for fra tidligere Regeringers Side. Det er af største Betydning for os paa Rigsdagen, at vi kunne henvende vor Opmærksomhed helt og udelt paa Lovgivningsarbejdet og lade Grundloven og Forfatningen i Fred. Dette Forslag til Beslutning bevidner sin Glæde over for Kongen. Jeg antager, at dette Ord er valgt med Villie, og at man ikke vilde vælge Udtrykket »Tak« i denne Beslutning; thi det vilde jeg ikke have fundet, der var nogen Anledning til, og havde det staaet der, vilde jeg ikke have kunnet stemme derfor. Der har allerede været en Takkedeputation hos Kongen i Anledning af Ministerskiftet, men den Takkedeputation fandt jeg ikke, der var nogen som helst Anledning til at afsende; thi vi have intet at takke den enkelte Person for, men Folket har sig selv at takke for det Omslag, der er sket. Det er Folkets Udholdenhed i de mange Aars Kamp, der har sejret; det er Folkets Grundlovstroskab, der er naaet til sin Ret i det Ministerskifte, der har fundet Sted. Derfor er der, som sagt, ingen Grund til at takke; derimod kan der vel være Grund til at udtrykke sin Glæde over for Kongen over det, der er sket. Det, som efter min Formening har sejret her og har sejret helt og fuldt, er den almindelige Valgret. Efter 30 Aars opslidende Kamp i vort Land er det blevet godtgjort, at der ingen stærkere Magt er i vort Samfund end den almindelige Valgret. Et enkelt Parti kan vel en Tid sidde den almindelige Valgret overhørig, trodse den og søge at komme uden om den, men det viser sig dog, at der ikke er nogen Vej uden om den. Den har sejret helt og fuldt ved denne Lejlighed, og det er den, der har skaffet os det ny Ministerium, og nu tror jeg, man tør sige, at Folkets Villie er den højeste Lov. Det er Folketingsparlamentarismen - hvor forhadt dette Ord end har været under de mange Kampaar - som nu er kommen i Højsædet. Efter min Overbevisning er nu Banen fri, Vejen aaben for ethvert Parti. Det er for mig det store, at det er den almindelige Valgrets Sejr, der har fundet sit udtryk i Ministerskiftet, som fandt Sted den 24de Juli. Det var jo heller ikke med sin gode Villie, at Højre veg, men det var først, da alle Sunde lukkede sig, da alle vendte Ryggen til dette Parti, det var først, da Statskassen var tømt, da Bunden var skrabet, da der ikke var mere at regere med, kort sagt, da alle Veje vare spærrede, at Højre veg Magten. Først da det var umuligt for Højre at styre og lede Landets Anliggender længer, først da veg det Magten. Højre har nu mange Aar dækket sig bag den uansvarlige Kongemagt, og Højre har ofte udtalt Ønsket om, at det maatte lykkes den nuværende Konge inden sin Død at komme til at regere over et enigt Folk. Dette Ønske fik det opfyldt den 3die April, idet det danske Folk den Gang med en Enstemmighed, som man skal lede længe om i Folkenes Historie, erklærede sig som en bestemt og afgjort Modstander af den Regering, Kongen havde udnævnt. For saa vidt er Højres

Ønske gaaet i Opfyldelse, at Kongen kom til at staa som Regent over et virkelig enigt Folk. Denne Beslutning udtaler sin Tilslutning til Trontalen. Heri kan jeg ogsaa samstemme med Forslagsstillerne. Trontalen nævner 6 Ting. Den taler for det første om en Forbedring af Retsplejen, for det andet om et efter vore Forhold afpasset Forsvarsvæsen, for det tredje om en hensigtsmæssige Fordeling af Skattebyrden, for det fjerde om det kirkelige Livs Fremme, for det femte om Erhvervslivets Opkomst og for det sjette om de kommunale Forholds Udvikling. Trontalen er jo i sig selv meget ordknap. Den siger paa en Maade ingen Ting, og paa en anden Maade siger den uhyre meget. Derfor forekommer det mig, at det maa staa enhver frit for at lægge ind i denne knappe Form hvad man ønsker, og jeg vil derfor gerne sammenholde Trontalens korte og knappe Ord med Venstres Program og med de Udtalelser, som faldt den rste September fra Ministeriets nuværende Chef, og ligeledes med de udtalelser, som faldt den 8de September fra vor højtærede Landbrugsminister i Aalborg. Naar jeg sammenholder disse to Taler og Venstres Program, forekommer det mig, at disse 6 Punkter i sig indeholde store Løfter for Fremtiden. Vi Socialdemokrater ønske saa godt som noget Parti en Forandring i vor Retspleje. Vi have arbejdet derfor i mange Aar, men hidtil resultatløst. Vi haabe, at det nu maa lykkes at kunne faa gennemført en bedre og mere retfærdig Retspleje, end den, vi have i Øjeblikket. Vi kunne samstemme i Trontalens Udtalelse om et Forsvar, afpasset efter vore Forhold. Vore Forhold kræve ikke meget i Retning af Militærvæsen, vi ere saaledes stillede. at vi her kunne hjælpe os med overordentlig lidt. Vi behøve ingen Fæstning, ingen store Panserskibe, ikke mange Soldater og Kanoner, som vi nu have. Et Forsvar, afpasset efter vore Forhold, maa efter min Overbevisning medføre en meget stærk Beskæring, en meget stærk Nedsættelse af de nuværende militære Udgifter. Derfor kan jeg ogsaa paa dette Punkt samstemme med, hvad Trontalen siger. En Hensigtsmæssigere Fordeling af Skattebyrden er ogsaa et Punkt, som vi fra Socialdemokratiets Side i mange Aar have næret Ønske om og arbejdet for. Den uretfærdige Beskatning, hvorunder vi nu lide, vilde det være ønskeligt, om vi snarest kunde komme bort fra, saa at de, der sidde inde med Rigdom og store Indtægter, ogsaa kunne komme til at bidrage til Samfundet i Forhold til de Rigdomme, de sidde inde med. Det kirkelige Livs Fremme kunne vi ogsaa ønske maatte ske i virkelig demokratisk Retning, og hvad Erhvervslivets Opkomst angaar, maa det ogsaa anses for en Nødvendighed, at der gøres noget derfor fra Statsmagtens Side. Det er urimeligt, at vi skulle blive ved at lide under en gammel, forældet Toldlov, der trykker vort Erhvervsliv paa mange Omraader, binder det og hindrer det i at kunne optage Konkurrencen med andre Lande. Endelig som sidste Punkt nævner Trontalen Udviklingen af de

kommunale Forhold. Det er et af de Punkter, der glæder mig mest, og naar jeg sammenholder det med, hvad to af vore højtærede Ministre have udtalt, antager jeg, at der hermed menes, at vi nu komme bort fra hvad der hedder privilegeret Valgret til Sogneraad og Amtsraad, og at det bliver den lige og direkte Valgret, som kommer til at regere og raade paa disse Steder. Derfor kan jeg, som sagt, paa disse 6 Punkter, som Trontalen nævner, slutte mig til den med den Motivering og under de Forudsætninger, som jeg her har nævnt. Dernæst hedder det i Udtalelsen, at man vil støtte den nuværende Regering. Det ere vi Socialdemokrater ogsaa villige til, men, vel at mærke, kun under den Forudsætning, at den nuværende Regering vil arbejde i virkelig demokratisk Aand. Det er ikke nok, at der nu her i Folketinget f. Eks. kan vedtages et Lovforslag som det, der blev vedtaget sidste Vinter, et, der indfører almindelig kommunal Valgret og afskaffer den privilegerede Valgret, og at et saadant Lovforslag saa sendes op til Landstinget for der at slaas ihjel. Det kunne vi, synes jeg, ikke lade os nøje med i Øjeblikket. Jeg vil haabe, at den Regering, vi have faaet, vil være en Regering, der vil være i Stand til at kunne sætte sin Villie igennem, der vil være i Stand til at kunne sætte Folketingets Villie igennem, at den nuværende Regering vil være en fast og en stærk Regering, der ikke er bange for at benytte alle de stærke og gode Midler, som Lovene hjemle, til at gennemføre det, som vi her i Folketinget ønske at faa gennemført. For saa vidt Regeringen paa den Maade vil arbejde saaledes, at der virkelig bliver Alvor, Kraft og Fasthed i Regeringens Arbejde, da vil den altid kunne paaregne Socialdemokratiets Støtte, naar der er Tale om virkelige Fremskridt i demokratisk Aand og Retning, men ellers vil der selvfølgelig blive mange Punkter, hvor Socialdemokratiet og den nuværende Regering ville komme i Strid med hinanden. Det er sagt om Socialdemokratiet fra Højres side, at vi ere Venstres Hoved, og naar det passer Højre, saa siger det, at vi ere Venstres Hoved, men Sandheden er, at vi hverken ere Venstres Hoved eller Hale, men Socialdemokratiet er et eget selvstændigt Parti. Vi have vort eget Program, vort eget Maal og vore egne Midler, hvorefter vi søge at fremme og føre vor Politik. Og idet vi hævde, at vi ere et selvstændigt Parti, og at vi i den kommende Tid ville gøre ligesom vi hidtil have gjort, deraf følger naturligvis, at vi paa mange Omraader komme til at staa i Modstrid med den nuværende Regering. Vi kunne ikke opgive det, som er vort Hovedmaal: Socialismens Gennemførelse; den Magt, som Kapitalismen i Øjeblikket udøver paa alle Livets Forhold, maa brydes. Den fri Konkurrence, som maaske kan have sine Fordele, har paa mange, mange Omraader vist, at den er i højeste grad ulykkebringende for det enkelte Individ og for Samfundet. Vi søge ikke at naa vort Maal gennem

Omvæltning eller Revolution, det vilde være det taabeligste og ufornuftigste fra vort Partis Side, om vi vilde gøre det, men vi søge at naa frem ad Overbevisningens Vej, og jeg vil herom udtale, at Socialdemokratiet hidtil har haft Held med sig. Befolkningen har i større og større Grad samlet sig om det socialdemokratiske Program. Det viste sig ved Valgene den 3die April, at der var intet Parti, som gik saa stærkt frem i Stemmeantal som netop Socialdemokratiet. Vi have derfor Grund til med Haab at se Fremtiden i Møde, og den Dag vil sikkert komme, da det danske Folks Flertal vil slutte sig om Socialdemokratiets Program. Det glæder mig da, at der nu er skabt et Præcedens for, at det er den almindelige Valgret, som afgør, hvem det er, der skal styre og lede Landets Regering, hvem det er, der skal føre an i Landets Politik. Med denne Motivering og under disse Forudsætninger, som jeg her har udtalt, ere Socialdemokraterne villige til at stemme for den foreslaede Beslutning.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/k-m-klausens-tale-i-folketinget-io-oktober-1901>